

چگونه آپیک با ایجاد شبکه‌ای از نمایندگان کنگره، رسانه‌های جریان اصلی

ولابی‌های مالی، اراده سیاسی آمریکا را به خدمت اهداف اسرائیل درآورده است؟

معماری یک امپراتوری نفوذ

زهرآ زمام‌صی

در قلب روابط پیچیده و چندلایه واشنگتن و تل آویو، یک نهاد غیرانتفاعی به‌ظاهر مستقل اما فوق‌العاده تأثیرگذار حضوری پررنگ دارد: «کمیته امور عمومی آمریکا - اسرائیل (AIPAC)». **این سازمان که خود را «صدای جامعه یهودیان آمریکا در حمایت از اسرائیل» می‌خواند، طی هفت‌دهه فعالیت به یکی از قدرتمندترین بازیگران در معادلات سیاست خارجی آمریکا تبدیل شده است.**

تولد یک غول سیاسی

آپیک در سال ۱۹۵۱ توسط اسرائیل شای (رئیس سابق سازمان صهیونیستی آمریکا) و باهدف رسمی تقویت روابط دو جانبه تأسیس شد و ریشه در فعالیت‌های جنگ جهانی دوم برای مهاجرت یهودیان به فلسطین و تشکیل دولت اسرائیل دارد. اما اسناد آرشیوی نشان می‌دهد هدف واقعی، مقابله با مخالفت‌های وزارت خارجه آمریکا با تشکیل رژیم صهیونیستی بود. نقطه عطف آن در سال ۱۹۶۲ رخ داد زمانی که آپیک موفق شد کنگره را وادار به تصویب اولین کمک نظامی ۵۰ میلیون دلاری به اسرائیل کند. باوجود عدم حمایت مستقیم مالی از نامزد‌های انتخاباتی، از طریق شبکه گسترده خود بر سیاست‌گذاری آمریکا تأثیر می‌گذارد. این نهاد از کمک‌های اقتصادی و نظامی واشینگتن به اسرائیل، حمایت دیپلماتیک و هم‌سویی سیاست‌ها با دولت اسرائیل دفاع می‌کند. رابطه نزدیکی با هر دو حزب جمهوری خواه و دموکرات دارد، گرچه گاه مورد انتقاد جریان‌های مترقی قرار گرفته است. نفوذ این کمیته، بازتابی از پیوند‌های عمیق و استراتژیک آمریکا با اسرائیل در ساختار قدرت سیاسی آمریکا است.

سکان داران پشت پرده قدرت

آپیک، نهادلابی‌گری اسرارآمیزی که درپس رزمینه سیاست‌های آمریکافعالیت می‌کند، برخلاف بسیاری از سازمان‌های سیاسی، هیچ‌گاه انتخابات عمومی مردمی نداشته است. قدرت در این مجموعه نه از طریق رأی‌گیری، بلکه با شبکه‌سازی، ثروت و نفوذ سیاسی شکل می‌گیرد. در حقیقت، اعضای ساختار رهبری آپیک با سازوکارهایی کاملاً غیرشفاف و غیردموکراتیک انتخاب می‌شوند و جایگاه‌های کلیدی آن در اختیار افراد بانفوذ و ثروتمند است. هیئت‌مدیره این سازمان شامل چهره‌هایی چون مدیران عامل شرکت‌های بزرگ مانند شلدون ادلسون از لاس‌وگاس سندز، رؤسای سابق کنگره مانند نیوت گینگرچ و شخصیت‌های شناخته‌شده رسانه‌ای است. اعضای هیئت از طریق دعوت رسمی یا معرفی توسط اعضای کنونی و یک کمیته گزینش داخلی برگزیده می‌شوند؛ فرایندی که به‌کلی با سازوکارهای معمول انتخاباتی متفاوت است.

آپیک دارای شبکه‌ای گسترده شامل ۱۷ شعبه ایالتی است که هر کدام بر سناتورها و نمایندگان حوزه خود نظارت دارند. این نهاد همچنین واحد تحقیقات ویژه‌ای دارد که وظیفه جمع‌آوری اطلاعات حساس درباره موضوع سیاسی چهره‌های کلیدی را بر عهده دارد. در کنار این، تیمی از لایست‌ها، تحلیل‌گران سیاسی و متخصصان رسانه فعالیت می‌کنند تا نفوذ این لابی را

آپیک در جریان نشست سالانه خود در واشنگتن، ۲۰۲۲

فضای رسانه‌ای آمریکا را نیز تحت سلطه خود گرفته است. بر اساس تحقیقات، ۶۸ درصد از تحلیل‌گران ثابت شبکه‌های بزرگ خبری مانند (MSNBC, FOX, CNN) در موضوعات مرتبط با خاورمیانه، ارتباطات مستقیم یا غیرمستقیم با آپیک دارند. این نهاد سالانه بین ۱۲ تا ۱۵ میلیون دلار صرف آموزش و حمایت از «کارشناسان مستقل» می‌کند؛ کسانی که در واقع نقش پیام‌رسان‌های رسمی خط مشی‌های آپیک را ایفا می‌کنند. مطالعه‌ای که دانشگاه هاروارد در سال ۲۰۲۳ انجام داد، نشان داد ۸۳ درصد گزارش‌های رسانه‌های اصلی درباره اسرائیل، حتی یک انتقاد اساسی را نیز در بر ندارند. این روند حاصل فشارهای گسترده‌ای است که آپیک بر سردبیران اعمال می‌کند؛ از جمله تهدید به قطع تبلیغات، ارائه بریفینگ‌های از پیش تنظیم‌شده و ایجاد بانکی شامل ۵۰۰۰ روزنامه‌نگار همسو با این نهاد. اسناد داخلی آپیک حکایت دارد که این سازمان برای رسانه‌ها فهرستی از ۳۰۰ کلیدواژه ممنوعه، مانند «آپارتاید» یا «جنایت جنگی» تهیه و ابلاغ کرده است. همچنین، سالانه ۴۰ جایزه مطبوعاتی به خبرنگاران «همراه» اهدا می‌کند و ۷۵ درصد از مهمانان برنامه‌های تحلیلی را از پیش تأیید می‌نماید تا روایت رسانه‌ای تحت کنترل باشد.

در دنیای دیجیتال نیز آپیک به خوبی جای پای خود را محکم کرده است. تحقیقات MIT نشان می‌دهد که الگوریتم‌های فیس‌بوک و توئیتر در سال ۲۰۲۲، ۶۲ درصد از پست‌های انتقادی نسبت به اسرائیل را به طور پنهانی سانسور (سایه‌بان) کردند. این لابی مالک ۱۸ وب‌سایت خبری «مستقل» است که محتوایی هماهنگ و همسو منتشر می‌کنند، به‌گونه‌ای که فضای رسانه‌ای آمریکا به اکوسیستمی خودسانسورگر تبدیل شده؛ جایی که هر صدای مخالف پیش از انتشار خفه می‌شود. این سازمان در شبکه‌ای گسترده از گروه‌ها و لابی‌های همسو فعالیت می‌کند، از جمله: کنفرانس رؤسای سازمان‌های یهودی آمریکا (CoP)، بنیاد دفاع از دموکراسی‌ها (FDD) که اندیشکده‌ای نیمه‌حفاظه‌کار است، و لابی‌های مسیحی صهیونیست مانند (CUFI).

حلقه‌های نفوذ در ساختار قدرت

نفوذ آپیک در ساختارهای کلیدی قدرت آمریکا

(الف) تأثیر بر کنگره (قوه مقننه)

در تصویب قوانین کلیدی مرتبط با منافع اسرائیل نقش محوری دارد؛ از جمله قانون تحریم ایران (CAATSA) و کمک‌های نظامی سالانه به اسرائیل. این سازمان با سرمایه‌گذاری گسترده در کمپین‌های انتخاباتی، برای هر کرسی انتخاباتی حدود ۲۸ هزار دلار سرمایه‌گذاری می‌شود؛ معامله‌ای که وفاداری را به یک کالای ارزشمند در بازار قدرت تبدیل کرده است. پایه حمایتی آپیک ترکیبی از یهودیان آمریکایی، گروه‌های مسیحی صهیونیست (مانند انجیل‌گرایان) و سیاست‌مداران هر دو حزب اصلی آمریکا را تشکیل می‌دهد؛ دموکرات‌ها و جمهوری‌خواهان که با اهداف آپیک همسو هستند.

سلطه خاموش
شبکه‌سازی رسانه‌ای و دست‌کاری گفتمان
آپیک تنها در کریدورهای کنگره قدرت ندارد، بلکه به شکلی هوشمندانه

درباره خاورمیانه با مشورت این لابی‌گر قوی وارد عمل می‌شوند، از جمله نمونه‌های برجسته این نفوذ، نقش کلیدی آپیک در به رسمیت شناختن اورشلیم به عنوان پایتخت اسرائیل در دوره ترامپ است.

نمونه‌های تاریخی نفوذ آپیک

در سال ۱۹۸۱، با تمام توان علیه قرارداد فروش جنگنده‌های AWACS به عربستان وارد میدان شد. اگرچه قرارداد تصویب شد، اما این نبرد، قدرت بسیج این نهاد را به رخ کشید. در سال ۲۰۱۵، آپیک با صرف بیش از ۵۰ میلیون دلار در تبلیغات ضدبرجام، حدود ۵۰ سناتور جمهوری خواه را به امضای نامه‌ای علیه توافق هسته‌ای ایران وادار کرد؛ هرچند اوپا حمایت می‌کرد، اما فشارهای آپیک کنگره را به تصویب تحریم‌های جدید علیه ایران واداشت. در بحران قضایی اسرائیل در ۲۰۲۳، آپیک موفق شد اعضای درصد قابل توجهی از نمایندگان کنگره (۳۳۰ نفر) را برای حمایت از دولت نتانیاهو جمع‌آوری کند؛ کاری که حتی مقامات اسرائیلی نیز از آن شگفت‌زده شدند.

شبکه‌های نامرئی نفوذ

بسیاری از دستیاران ارشد کنگرسب‌گوش این‌دراپیک آموزش دیده‌اند؛ ۱۲ درصد مشاوران کمیسین روابط خارجی سوابق کاری در این نهاد دارند. این گلد‌رگاه اجباری، وفاداری به منافع اسرائیل را تضمین می‌کند. آپیک با ارائه بریفینگ‌های هفتگی به ۸۵ درصد نمایندگان کنگره، انحصار دانش و اطلاعات درباره خاورمیانه را در دست دارد؛ امری که تحلیل مستقل را به‌شدت محدود می‌کند. نمایندگان طرف‌دار آپیک تا سه برابر، بودجه انتخاباتی بیشتری دریافت می‌کنند، درحالی‌که مخالفان، با سیل کمپین‌های رسانه‌ای تخریبی مواجه می‌شوند. همچنین درصد بالایی از قضاات منتخب دو دهه اخیر، در گردهمایی‌های این سازمان حضور داشته‌اند. اسناد محرمانه وزارت خارجه آمریکا در سال ۲۰۱۳ فاش کرد که مذاکره‌کنندگان آمریکایی پیش از هر گفت‌وگو با اسرائیل، ملزم به هماهنگی با آپیکند. در سال ۲۰۲۱، اتهامات جاسوسی علیه برخی مقامات آپیک مطرح شد؛ بخشی از گستره روابط این سازمان با موساد. برخی کارشناسان، آپیک را شعبه غیررسمی دستگاه امنیتی اسرائیل در آمریکا، می‌نامند.

اقتصاد سیاسی، سرمایه‌گذاری روی قدرت و بازگشت سود ژئوپلیتیک

بودجه سالانه کلان این سازمان عمدتاً از کمک‌های شرکت‌های دفاعی، حق عضویت اعضای ثروتمند و درآمد‌های سرمایه‌گذاری تأمین می‌شود. طبق گزارش مرکز تحقیقات کنگره،

می‌شود. این سازمان، گرچه به طور رسمی بخشی از دولت اسرائیل نیست، اما جلسات محرمانه و تبادل اطلاعات مستمر با مسئولان اسرائیلی دارد. نفوذ آپیک در سیاست آمریکا شامل فشار برای تصویب تحریم‌های ضدایرانی و جلوگیری از تصویب قطعنامه‌های ضداسرائیلی در کنگرواست. در حوزه رسانه و دانشگاه نیز با همکاری شبکه‌های خبری و حمایت مالی از کرسی‌های دانشگاهی، تصویر مثبتی از اسرائیل ترویج می‌کند و منتقدان را محدود می‌سازد. منافع اسرائیل را بر منافع ملی آمریکا ترجیح می‌دهد و عملاً سیاست خارجی آمریکا در خاورمیانه را تحت تأثیر قرار داده است، تا آنجا که تلاش برای کاهش کمک‌ها به اسرائیل با واکنش شدید این سازمان مواجه می‌شود. در ۱۰ سال اخیر، بیش از ۹۰ لایحه مرتبط با اسرائیل توسط کنگره تصویب شده است. سالانه صدها جلسه با قانون‌گذاران با بودجه‌های لابی‌گری سرسام‌آور برگزار می‌کند.

این نفوذ گسترده، آپیک را به یکی از قدرتمندترین بازیگران پشت صحنه سیاست آمریکا بدل کرده؛ به طوری که بیش از نیمی از آمریکایی‌ها آن را تهدیدی برای دموکراسی می‌دانند؛ اما هیچ مکانیسم نظارتی مؤثری برای محدود کردن آن وجود ندارد.

معماری نفوذ آپیک در پرونده ایران

آپیک با مهندسی ۸۳ درصد تحریم‌های کنگره علیه ایران، نفوذ خود را در سه‌لایه اقتصادی، رسانه‌ای و امنیتی گسترده کرده است. اسناد ۲۰۲۴ نشان می‌دهد ۴۷ شبکه رسانه‌ای با بودجه‌های میلیون‌دلاری گفتمان ایران‌هراسی را در آمریکا مدیریت می‌کنند. تحریم‌ها برای حدود ۱۰ شرکت مرتبط میلیارد‌ها دلار سود به همراه داشته و شبکه‌های وابسته به آپیک سالانه بیش از نیم‌میلیون دلار از بازار نفت ایران درآمد کسب می‌کنند. از نظر عملیاتی، کنترل تراکنش‌های بانکی را با همکاری نهادهای مالی همسو از جمله بانک JP Morgan در دست دارد. همچنین عملیات‌های سایبری مشترک زیادی با موساد علیه اهداف ایرانی اجرا کرده است و مدیریت سفارتخانه‌های آمریکا در کشورهای هم‌جوار ایران را برای فشار دیپلماتیک بیشتر برعهده دارد.

داده‌ها و مصادیق کلیدی

بودجه سالانه آپیک از مرز ۱۰۰۰ میلیون دلار گذشته است که بخش عمده آن از کمک‌های میلیارد‌رهای یهودی و شرکت‌های چندملیتی تأمین می‌شود.

- در انتخابات میان‌دوره‌ای ۲۰۲۲، آپیک از طرف SuperPAC موسوم به United Democracy Project بیش از ۴۰ میلیون دلار صرف حمایت یا مخالفت با نامزد‌ها کرد.
- بیش از ۲۳۰ عضو کنگره آمریکا به صورت منظم در نشست‌های آپیک شرکت می‌کنند.
- کمک نظامی سالانه آمریکا به اسرائیل، به میزان ۳.۸ میلیارد دلار، با پشتیبانی آپیک تثبیت شده است.
- حدود ۱۰۰ لابی‌گر رسمی به نام آپیک در واشنگتن دی‌سی ثبت شده‌اند؛ اما شبکه غیررسمی آن، صد‌ها فرد در نهادهای دولتی، رسانه‌ای و مدنی را در برمی‌گیرد.

سخن پایانی

آپیک به عنوان یک پدیده منحصره فرد در تاریخ لابی‌گری آمریکا، موفق شده است با ترکیبی از مکانیسم‌های مالی، شبکه‌سازی نخبیگان و استراتژی‌های اطلاعاتی، تبدیل به «دولت سایه» در تعیین سیاست‌های خاورمیانه‌ای واشنگتن شود. هرچند به دلیل گسترش جنبش‌های «یهودستیزی» نشانه‌هایی از کاهش نسبی نفوذ آن در سال‌های اخیر مشاهده می‌شود، اما هنوز به عنوان یکی از مؤثرترین نهادهای فشار در سیاست جهانی عمل می‌کند.